

A la Concepción inmaculada de María

Astro puro, limpsíma estrella
Que del cielo en la cumbre más bella
La sombra divides con brillo sin par;
Dulce faro que al naufrago alienta,
Cuando le abre furiosa tormenta
Al leño desecho, los senos del mar!

A tí libre de mancha importuna,
A tí hollando gloriosa la luna,
En vivos fulgores vestida del sol,
Y de estrellas la frente cercada,
Llamó siempre su madre adorada,
Rendido á tus plantas, el pueblo español,

A tí, madre, nosotros llamamos,
Y en tu amor nuestro amparo buscamos
Del pérfido mundo el soplo al sentir:
A tí de España dulce Patrona
Vuestra voz sin cesar te pregoná,
Y sólo á tu sombra podremos vivir.

¡Salve! oh tú, que jamás la mancilla
Compartiste, que afea y humilla
La triste progénie, nacida de Adán;
Sola tú con el pié de diamante
La cerviz quebrantaste arrogante,
El yugo rompiste del fiero Satán!

Un congregante.

LA PATRONA

Devés l' any 1300, nostron compatrici Ramon Lull comensá á extendre sa doctrina defensant que la Verge María Mare de Deu havia estat concebuda sens mácula de pecat original; sa opinió fou aceptado p' el Rey En Jaume II, qui á 14 de mars de 1804, desde Valencia, maná á sos vasalls que confessassin aquella creència.

Passaren 90 anys, y el Rey d' Aragó, Juan I, maná que en tot son reynat celebrassin festa á l' Inmaculada; extenguentse també per Mallorca sa devoció, de modo que els Jurats de Palma la declararen Patrona de la nostra ciutat.

Per axò, part demunt sa porta des Moll veyá (que ara está derrera sa Llonja) hey posaren l' any 1420 la figura de la Puríssima, amb aquest lletrero. «Alabada sea la Inmaculada Concepción de la Virgen M. de Dios y Sr. N.» y sobre el portal romá de la Porta Pintada á la cara de dins ciutat s' hi llegeix una altre inscripció que diu:

«Alabat sía lo Sanctissim Sagrament, y la Inmaculada Verge María, amen.»

Coranta anys después, fou declarada Patrona de tota L' España, y, fá poch, de la tropa d' Infantería.

Finalment, l' any 1854, l' immortal Pio IX, promulgá la difinició dogmática del Misteri de l' Inmaculada Concepció; celebrantse grans festes por tot lo mon catòlich.

En temps nostros, el día de La Puríssima s' exposava s' imatge pintada en un gran retaulo, en es balcó-tribuna de La Sala, y cuant en passava per devant sa processó del capvespre el clero Catedral s' hi aturava y entonava el *Te-Deum*. Aquella manifestació de catolicisme honrava á s' Ajuntament. A l' hora d' ara el poble de Palma jo no veu Sa Patrona á la casa de la ciutat; y gracies si els vesins manco empeguehits encenen algunes gresols ó fanalets á ses finestres y balcones, el vespre de la diada.

¡Molt ha mudat y muda la patria de Ramón Lull!

Veurem enguay si els catòlics de Palma s' animarán un poquet més.

¡Visca la Patrona!

S' ARRIBADA D' EN WEYLER

Entrevius entre un fíy impertinent y un pare prudent dissapte passat

—¡Jesús, mon pare, quina gernació...!

Y ¿En *Vaylent* es mallorquí?

—Per axò hey hem venguts á rebrerlò.

—¿Aquest General es militar de tropa ó soldat de cavallería de marina?

—¡Vaj' uns doys!

—Heu dig, perque cuant vé un bisbe, tot son capellans á rebrerlò; cuant vé un General... ¡en voleu de *malitars* y *quefes* y capitans y *cabos segons!* y... avuy p' es moll no hey havem vist *ni casi* un sargent de carabinés...

—Te diré; com avuy fa fret, ses tropes están en es cuartés per pò... des *dengue*.

—Escoltau, mon pare, ¿y en *Llodrá*, aquel héroe de la *Rambla*... era General?

—¡Ca...a...a!... figuret qu' antes d' aná á nes servici feya de *jutje* de *banqueta*, á Manacó...

—¡Ah! ja hu vetx. Idó un jutje es més qu' un general...

¡Què xèrres! Ralles y ralles, y el dimoni que t' entengui.

—Ja m' enteng, ja; vengué en *Llodrá*, es *jutje*, y hey anaren á rebrerlò, amb música y tot, es Capitán General, coronells, comandants, capitans y la mar de *militars de tropa*; y com avuy no hey he vist ni es *galons* d' un *cabo* ni un *bigot* d' un *sargent*...; pregunt: ¿en *Llodrá* es més *cosa grossa* qu' en *Vaylent*?

—Hey ha parès, per uns en *Weyler* es un *sabaté*; per altres en *Weyler* es es General més general d' España: axó es segons qui 'l mira y com el miran.

—Si... perque *allavonses* hey vá na es Governadó y y una comissió de *consecals*, y... tot hom.

—Estás segú?

—Com som Cuanito.

—Axó s' esplica: *allavonses* feya caló y... ara fa fret..

—Mon pare, mirau sa tribuna qu' ha passat per uy.

—Señal qu' els qui havía demunt eran homos de *pes*.

—Es que també hey havía dones.

—Jo te diré: hey ha dones que *pesan* molt més qu' ets homos.

—¡Oh mon pare! ¿aquells homos que duyen es cotxo d' en *Vaylent* á l' aire eren soldats, venguts de Cuba?

—¡Refosca de auba clara! Ets s' atlot mes preguntadó del mon.

Ascoltau çara qu' ha vengut en *Vaylent*, vendrá també es fiy de mestre Nofre?

—¡Ah, fiyet, ets fiys *des Nofres* sòls los destitueix una bala ó es vomit!

—Voldría sebre perque en *Vaylent* no ha predicat tant aquí com á Barcelona; es diaris deyen qu' allá hey feya tants de sermons...

—¡Es diaris...! Es diaris *han predicat* més qu' ell.

—Y ell aquí es quatre mots qu' ha dits los ha *enflocats* en mallorquí.

—Per axò s' es fet simpátich.

—¿Hem vist unes donetes que ploraven?

—¡Ay, Cuanito!... ¡Son mares qu' añoran als seus fills

—¿Aquells dos señós perquè disputaven tan fort?

—Un era Veyleriste, y s' altre antiveyleriste.

—No hu entench.

—Ni t' importa.

—¿Y ningú, dins Mallorca, sab fe archs de *triunfo*?

—¿Perque ho dius?

—Perque han venguts catalans...

—¡Ah! jo te diré: axò obeix á certes *lleys protectionistes*.

—Tampoch ho entench.

—Ni ho entendrás fins qu' á forsa de rodá á sa sini hajes romput tots es *cadufos*.

—Dihuen qu' uns li fan xacota á n' en *Vaylent* y altres...

—Fiet, axó es el mon: mentres á una banda repican á un altra tocan de mort.

Veurás iluminat un cassino des Born y sudevant...

—¿Un altre de apagat?

—¡Angela María!

—Y vos de quins sou?

—D'es de canostra; perque estich convensut que sa *pulítica* es una mala bèstia.

—Idó, mon pare, jo no vuy essê *pulítich*.

—Sies sempre, fiy meu, homo de bé, á carta cabal; no t' afiquis may en *quinientos*; llevat es capell devant ets homos honrats; *mans-belletes* per aplaudí als mallorquins ilustres *sien des coló que sien*, mentres pertenesquin á sa cofradía dels qui van á missa y combreguin á lo católich; y si un día te veus á ser *cosa grossa* ó de la Sala ó de sa Diputació ó de cualsevòl banda, no vulgues per res del mon, fé una *planxa*: ton pare no te deixarà possessions; però sí, bona educació y mallorquinisme.

—Mon pare, voldreu qu' es cap-vespre anem á visita es General?

—¿Creus tú qu' un bossí de fusté puga...

—Si en *Vaylent* es un bon mallorquí... prou.

Axí fou: tothom tengué dret á doná maneta al General Weyler.

Doneta hey hagué, que no sabent lo que se diu á un General, li enflocá aquesta: qu' el veijem á la Santa Gloria.

Y heu digué beníssim, perque ses glorias d' aquest mon son fum de formatjada.

BRAULIO.

A MARÍA

Señora del cielo,
Yo tengo un antojo;
Si á mucho me atrevo,
Perdona mi arrojo.

Tu solio rodean
Mil ángeles bellos:
Yo quisiera, Madre,
Ser cual uno de ellos.

Quisiera cernirme
Junto á tí en las nubes,
Mesclándome al coro
De lindos querubes.

Unir mis amores
A los suyos quiero.
Que me lo concedas,
Reina, de ti espero.

Mi voz pobrecilla,
Pues eres mi encanto,
De los angelillos
Se una al dulce canto.

¡Por entre sus filas,
Mi amor de embeleso
En el pié divino
Llegue á darte un beso!.....

M. T.

Propaganda católica

Entre altrás moltas publicacions periòdiques, que surten á llum dins Barcelona, creim dever nostro recomanar les sigüents:

Revista Popular.—Setmanari ilustrat que ha una mala fi d' añys dona á llum el prevere Sardá y Salvany. Es una publicació popularíssima, de moltas pàgines y variat texto. No més costa sis pessetes cada any.

El Amigo del obrero.—Setmanari dedicat á les classes productores.—Sol dur articles científichs y sobre arts y manufactures; á més de sa crònica del moviment social, á España y al extrangers. Costa tres pessetas en tot l' any.

Lo Missatger del Sagrat Cor de Jesus.—Revista mensual del Apostolat de l' oració—2 pessetes cad' any.

Hoja Dominical.—Setmanari castellá, molt util per propaganda baratíssima; pues per una pesseta en donan cent *ecemplars*. Lo mateix que del MALLORCA DOMINICAL. ¡Qui, per tan poch diner, no fá cent llimosnes espirituals?

Repertorio de Buenas Lecturas.—Revista mensual fundada á fi de replegar els esforços del homos de bona voluntat, que plañen sa funesta propaganda d' ideas destructoras de tota creència y de tota moral que se fa per mèdi de la imprenta.—Sol contenir compendiat tot lo bò y millor que se publica actualment dins y fora d' España. S' en publican nou números cad' any, amb 62 pàgines y no més costa mitja pesseta cada un, Lo recomanam, especialment á les persones instruides.

Lectura Popular.—Setmanari que ha 15 añys se publica á Orihuela, Es d' estil alegre, però fér á nes vin. Vé á sortir á un cèntim de pesseta cada número; y posa figurètxas.

¡D' aquesta casta de periodichs necessita es poble!

DEU

Si pera *Deu* amb *Deu* mos disponem,
Homos de *Deu*, sens *Deu* ¿què imaginam?
Y si la porta es *Deu*, y á *Deu* anam,
A *Deu*, que es Llum, sens *Deu* com l' atefiêm?

Si el mèdi es *Deu*, y á *Deu* per fí volem,
Y auxili es *Deu*, y á *Deu* necessitam,
Digáume: ¿perquè á *Deu* sens *Deu* cercam?
¿Pensau que á *Deu* sens *Deu* lo trobarêm?

Ompliu de *Deu*, per *Deu* vostres entrañes,
Que si les toca *Deu*, de *Deu* regides,
Farán de *Deu* per *Deu* coses extrañes;

Y si per *Deu* no van á *Deu* unides
Serán á *Deu*, sens *Deu* vostres fassañes,
Mancantlos *Deu*, per *Deu* sempre avorrides.

(Traducció del Devocionari espiritual d' Ambers.)

S' ORACIÓ DOMINICAL

Sembla mentida que 'l poble de Mallorca diga tants de desbarats com diu parlant sa pròpia llengua. Y en cara sembla més mentida que no s' hagi advertit y procurat corretgirhó.

Per prova, basta transcriure s' *Oració* per excel·lencia axí com la diuen no sols ses donetes y els infantons que cantan á costura, sino qualque beata que sab bé de cò es devocionari, y moltes señoretas empiulades que escriuen en castellá y en francès. Dels hòmos no 'n parlam, perque, desgraciadament, la major part sols mestegan el Pare-nostro cuant arriban á temps á sa derrera decena á un rosari de mòrt..., per compromís.

Veis aquí es seragay que amollan ab sa més devota intenció; advertint que ses paraules cursives están mal pronunciades y ses entre parèntesis hey son per demés.

«*Pari* nostro (vos) que estau en (tot) lo cèl, siga santificat el vostre sant nom. Venga á nosoltros el vostro sant reyne. Fassa la vostra (divina) voluntat, exint la terra com sofá 'n lo cèl.—(Del nostro pa de cada dia daumolos Señor el dia d' avuy, y perdonaumos ses nostres culpes, axí com noltros perdonam á nostros deutós. Y no permeteu (Señó) que noltros quehiguem en (ninguna) tentació antes alliberaumos, (Señó) de tot mal. Amen. (Jesus)».

No será per demés qu' el posem ara, traduhit, mot per mot, del llatí, tal com s' estampá en lo Sínodo celebrat y presidit á Mallorca, p' el Bisbe Santander, l' any 1636.

«Pare nostre, qui estau en los cèls.
Sia santificat lo vostre nom.

Venga en nosaltres lo vostre Regne.

Faces la vostra voluntat, axí en la terra com en lo cèl.

Lo nostre pa de cada dia, donaulons vuy.

Y perdonaumos los nostres deutés, axí com nosaltres los perdonam á nostres deutors.

Y no permeteu que nosaltres caygam en la tentació.

Ans deslliuraunos de qualsevol mal. Amen.»

No pretenim que vuy en día s' haja de resar amb aquesta forma; però si tal com lo redactá el bisbe Nadal y com se troba á ses *doctrines* aprovades per sos successors.

Mos agradaría saber cuants d' alumnos de primer any des *Siminari* son escapassos de dirlo y de escriure 'l com correspòn.

M. LL.

Dependencia humana

El hombre no es ménos dependiente que todos los demás seres de la creación, que el insecto que se arrastra en el polvo á sus pies, porque no es su principio y el fin de sí mismo. No hay duda que se diferencia de aquellos otros seres eminentemente en que es libre; pero en su misma libertad se halla escrita su dependencia, porque es responsable y no puede librarse de la suprema autoridad que es su principio, sino para volver á entrar bajo la eterna justicia que es su fin.

(Augusto Nicolás.)

CUENTECILLO

Visitando un muchado el cementerio
Iba leyendo pensativo y serio
Las varias inscripciones
En sarcófagos, tumbas y panteones.
...Aquí yace el heróico... Aquí reposa
Mi incomparable esposa...
La virtud de don Tal aquí se enciera
Los restos cubre aquí la humilde tierra
Del artista que está en la fama vivo...»
El muchado se queda pensativo
Y pregunta al pasar breves instantes:
—Papá, ¿donde se entierra á los tunantes?

ENVINAGRAT Y RONXETES

Va per tres ó quatre vegades que el suscriptors forans se queixan de no rebre amb regularitat el nostro Setmanari,—Sabem que qualque pich els Carters n' han extraviat ecemplars per devés Calviá.... y Voldriam que no tornás succehir. Si lo volen rebre de franch axi mateix los ho enviarem, que 'l damauin á S' Administració, y no l' haurán de prende als qui l' han pagat. ¿Estám?....

* *

MALLORCA, gracias á Deu y als seus constants suscriptors, s' apareya per acabar el prime tom que contendrá 53 *evangèlis dominicals*, es dir, una colecció digne de guardarse per enseñansa dels qui no tenen altre mèdi d'acoltar sermonets. Acabat el Decembre en ferem toms complets dels números que quedan á 6 pessetes cada un; y, per tant no responem de poder servir números tots-sols.

Els suscriptors que tenguin satisfet tot l' any rebrán un petit *calendari* per-a Festes.

Y axò vol dir que es hora de passar contes.

* *

Consumatum est. Dimecres passat sa mica de Junta municipal de Palma, en 2.ª convocatoria, aprová es projecte d' empréstit per fer es Mercat nou. Sols D. Juan Mayol Regidor s' hi oposá, duguent sa verdadera representació de l' opinió pública,.... que amb aquest asunto com en molts d' altres no se manifesta axí com convendría.

Y endevant ses atxes de La Sala, es dir, els deutés.